VILD MED VILJES

ÅRSRAPPORT 2025

Status på et vildt fællesskab

VELKOMMEN TIL VILD MED VILJES ÅRSRAPPORT

Kære læser

Da jeg for et år siden skrev forord til Vild Med Viljes årsrapport, så jeg tilbage på et vildt 2024, og lovede samtidig, at 2025 ville blive endnu vildere. Den slags spådomme skal man passe meget på med, men jeg kan nu konkludere at jeg fik ret: 2025 blev et vildere år.

Vi er kommet godt i gang med vores treårige formidlingsprojekt finansieret af Novo Nordisk Fonden, der blandt andet har taget Vild Havedag til et nyt niveau med en helt ny digitale platform, hvor haveejere og besøgende kan mødes og interagere. Vi søsatte kampagnen Rå Natur, der sætter fokus på naturværdierne i råstofgrave og et nyt kursusformat målrettet driftsfolk. Vi har produceret en masse nyt vidensmateriale, hvoraf udgivelsen af bogen Sådan skaber vi levesteder er den største. Og vi kæmper fortsat videre for en vild Gudenå i en arbejdsgruppe nedsat af Jeppe Bruus, Minister for Grøn Trepart.

Men plejer døde ikke undervejs, og meget har også været "business as usual" med offentlige foredrag, workshops i boligforeninger, nye partnerskaber og netværksmøder.

I 2026 er det 10 år siden Vild Med Vilje blev stiftet som forening. Meget er sket, både på vores egne indre organisatoriske linjer, og på naturområdet som sådan. Vi er gået fra at være en idé til at være et begreb, og vi udvikler os og bliver klogere, blandt andet via den læring og de indsigter, der er at finde i besvarelserne af vores medlemsundersøgelse, som igen i år danner udgangspunktet for årsrapporten.

Selvom vi har nye projekter og initiativer på bedding, vil jeg ikke denne gang love, at jubilæumsåret, der kommer bliver vildere end året, der gik. For der består fortsat en opgave i at sikre organisationens fundament og holde fast i vores kerne, så vi også er her om 20, 30 og 40 år. Det vil vi blandt andet gøre ved at skrue op for tilbud og netværksaktiviteter for vores medlemmer, og vi er i gang med at udarbejde en ny strategi, der sætter en retning for organisationens udvikling.

Tak for jer, der har været med fra starten, og jer, der er kommet med i årenes løb og for nyligt. Vi glæder os til de næste 10 år i naturens tegn – den lille såvel som den store. For der er rigeligt at tage fat på, hvis vi skal lykkes med det, som det hele handler om: At fremme en vildere og mere mangfoldig natur.

God læselyst!

Christina Kaaber-Bühler
Direktør i Vild Med Vilje

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side 4	Vild Med Viljes partnere
Side 5	Indsats på egne arealer
Side 6	Naturtiltag
Side 7	Drift og funktionalitet
Side 8- 9	Case: En virksomhed, en NGO, en kommune og en boligorganisation går ind på...
Side 10	Ringe i vandet
Side 11	Forventninger til naturindsats
Side 12 - 13	Case: Forandringer sker i mødet mellem mennesker
Side 14 - 15	Vild Med Viljes leverandører
Side 16	Efterspurgte indsatser
Side 17	Vild Med Vilje i tal
Side 18 - 19	Case: Råt og regnfuldt

Kolofon:
Dataindsamling og tekst: Ellen Eltard
Grafik og tekst: Magnus Bundgaard Nielsen
Redaktion: Christina Kaaber-Bühler
Billeder: Vild Med Vilje medmindre andet er angivet
Udgivet januar 2026

VILD MED VILJES PARTNERE

Vild Med Viljes partnere spænder bredt både i skala og arbejdsområder. Fælles er multinationale virksomheder, boligselskaber, kommuner, skovbørnehaver, grundejerforeninger og mange andre om at gøre deres arbejde for at give naturen mere plads.

I år har vi igen spurgt ind til, hvilke type organisationer, der har besvaret, da det har betydning for besvarelserne i spørgeskemaet.

Kategorier af partnerskaber:

Kategori 1: Børnehaver, skoler, andelsforeninger på en enhed m.fl.

Kategori 2: Små virksomheder [1-15 ansatte**], kirker, grundejerforeninger, campingpladser mv.:

Kategori 3: Mellemstore virksomheder [16-100 ansatte**], boligselskab mv.:

Kategori 4: Kommuner, store virksomheder [over 100 ansatte**], større uddannelsesinstitutioner, boligorganisationer (hovedorganisation) mv.:

Kategori 5: Store virksomheder (over 250 ansatte)

Antal besvarelser
14

Antal Vild Med Vilje -partnere:
119

Fordeling af besvarelser på kategori

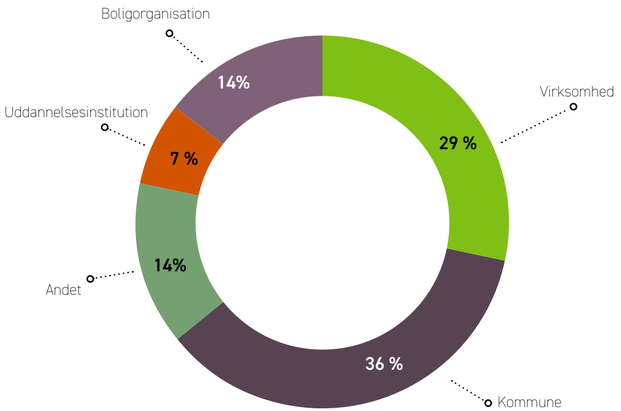

INDSATS PÅ EGNE AREALER

Tid og typen af arealer har stor indvirkning på, hvilke levesteder, der kan skabes, og hvor, og i det hele taget, hvordan naturlige dynamikker kan udfolde sig. Derfor har vi igen i år spurgt ind til vores partneres arealtyper, og hvor lang tid, deres tiltag har været i gang.

Det er stadig urbane miljøer, som er dominerende, og det er spændende, at flere af årets respondenter vælger mange forskellige tiltag.

Hvilke typer areal(er) har jeres organisation valgt at gøre til Vild Med Vilje-arealer?

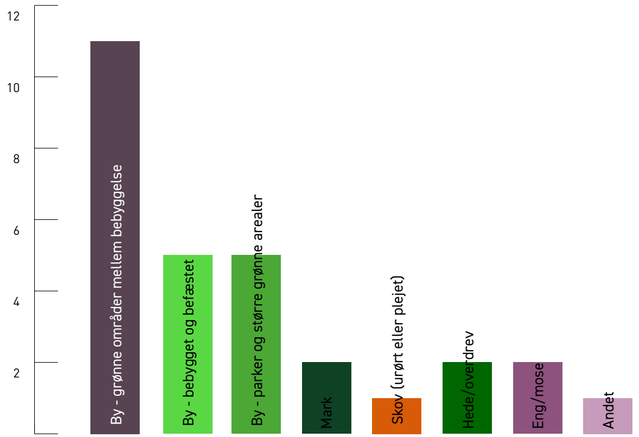

Hvor længe har I arbejdet med biodiversitetsfremmende tiltag?

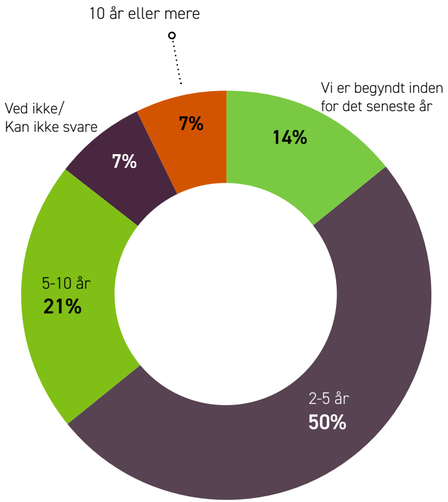

NATURTILTAG

Igen i år har vi både været nysgerrige på, hvilke typer tiltag, vores partnere har udført, og hvilke tiltag, der er kommet inden for de senere år. Vi vil nemlig gerne følge lidt med i, hvad der har været i fokus, og om partnerne indfører nye tiltag eller fortsætter de etablerede.

En af tendenser man kan pege på er, at udplantning af vilde planter fylder lidt mere blandt årets respondenter end foregående år, og er nu på niveau med at lade græsset gro. At lade græsset gro er en god begyndelse, og vi er begejstrede over, at flere efterhånden også vælger en mere aktiv indsats.

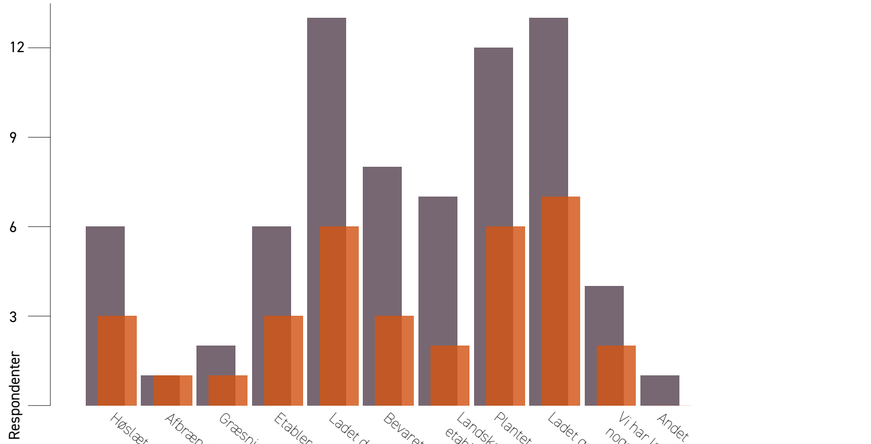

Hvilke naturtiltag har I gjort på jeres vild med vilje-arealer?

Hvilke **nye** naturtiltag har I **inden for det seneste** år taget initiativ til på jeres vild med vilje-arealer?

DRIFT OG FUNKTIONALITET

I byen rummer parker og andre grønne områder med tiltag for biodiversiteten ofte mange andre funktioner såsom stier, legepladser, adgang til elskabe og meget andet. Diagrammet viser tydeligt, at det gør sig gældende for langt de fleste af årets respondenter.

Vi har også været nysgerrige på, om driften af arealer med biodiversitet opleves som billigere, dyrere eller det samme som såkaldt normal drift. I år er det bemærkelsesværdigt, at færre oplever det som dyrere, end det har vist sig de tidligere år.

Er det jeres vurdering at det er billigere eller dyrere at drifte arealer med biodiversitet, sammenlignet med normal drift (ikke medregnet anlæggelsesfasen)?

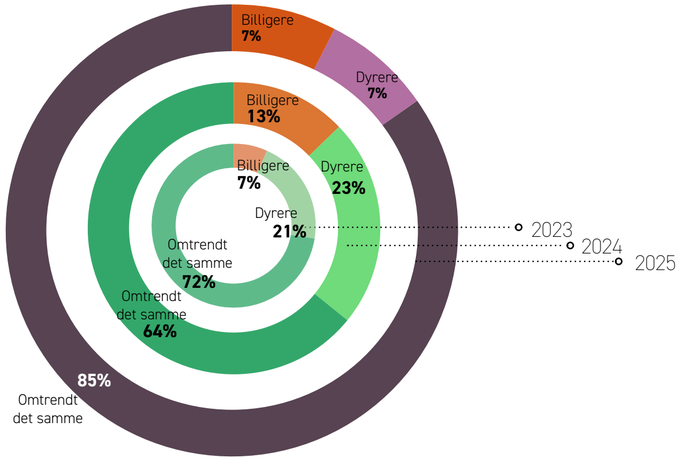

Tjener jeres vilde arealer andre formål/ funktioner end at være til gavn for naturen

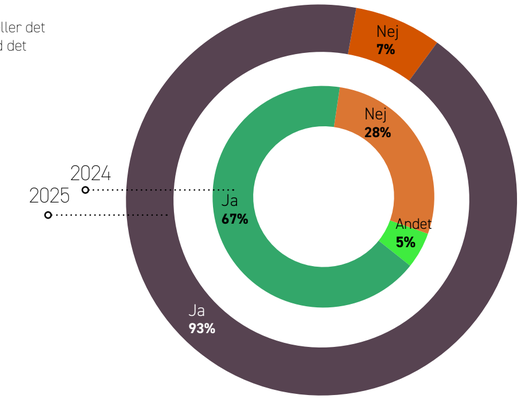

En virksomhed, en NGO, en kommune og en boligorganisation går ind...

... I et samarbejde om biodiversitet

Biodiversitet er på dagsordenen mange steder i Danmark. Ligesom mangfoldigheden af levende organismer er i netværk af økologiske samspil, forbinder "biodiversitet" som emne lokalafdelinger af internationale techgiganter med boligselskabers grønne arealer, kommuner med grønne NGO'er. Relationerne veksler, er dynamiske og bliver stærke, og korridorer opstår.

Det hele startede med...

At Microsoft åbnede datacentre i Roskilde Kommune, Høje-Taastrup Kommune og Køge Kommune. Microsoft ønsker at bidrage til lokalområderne, de er til stede i – også i forhold til biodiversitet. De har en pulje som NGO'er kan søge, og det gjorde vi i Vild Med Vilje. I 2025 fik vi midler til at lave aktiviteter i de tre kommuner med fokus på at inddrage borgere i at skabe områder lokalt. Vi annoncerede i de tre kommuner med gratis workshops målrettet boligorganisationer. Med hjælp fra kontaktpersoner i kommunerne og boligorganisationerne, afholdt vi fem workshops i de tre kommuner. Der blev høstet frø blandt gallowaykvæg, bygget pindsvinehuse og kvashegn, lavet quiz og insektjagt til en parkåbning og meget mere - abstrakt ESG, forankret borgernært og fysisk. Fantastisk!

Beundring af bispetæge

Som en del af ambitionen om at gøre gavn for deres naboer, har Microsoft anlagt en park i Høje-Taastrup. Den fik navnet Officeparken, et navn, der egentlig startede som en morsomhed internt på Rådhuset men som nu helt bogstaveligt forbinder datacenteret med nærmiljøet. Til åbningen holdt Vild Med Vilje sjove aktiviteter for børn og deres voksne.

Der kom gang i nysgerrigheden på livet i det grønne byrum. Det var en stor oplevelse - særligt for forældrene. *"Ja, de syntes det var fedt!"* fortæller Sophie Boe Booker, tidligere projektmedarbejder i Vild Med Vilje, om en aktivitet, hvor deltagerne gik med slagnet i det høje græs og fandt insekter. "*Børnene fik lov til at være med til at bestemme insekter og undersøge dem. Forældrene sagde, at de aldrig havde givet dem lov til at rode i jorden og gå på opdagelse på den måde, men var selv både med til artsbingo og til at samle insekter ind.*" I stedet for frygt opstod der stor nysgerrighed omkring en bispetæge, der havde sat sig på Sophies finger.

"Ad, den er ulækker!"

Sådan lød det fra en dreng i Charlottekvarteret i Høje Taastrup, ved synet af en kravlende majer. Hurtigt blev den i stedet sjov og interessant med viden om, hvad sådan én spiser. Ved et bord ved siden af lavede en gruppe drenge pandekager til unge i lommepengejob og alle de andre fra kvarteret, som var mødt op i starten af oktober for at omdanne deres grønne område. Området er en del af boligselskabet Vibo. Det skulle være et sted med langt flere rekreative muligheder og levesteder for andre arter i dødt ved, kvashegn og næringsfattige krydderurtebede – et sted med rig mulighed for at lære om den bynære natur. Det blev til en dag med læring, grin og jord under neglene, og resultatet et sted med plads til mere liv og leg.

Netværk

I Vild Med Vilje er vi stolte af at kunne bidrage til, at vores medlemmer – faglige og driftsmæssige eksperter og større organisationer med artsmangfoldige ambitioner – får glæde af at være i netværk med hinanden. I dette projekt fik Vild Med Vilje midlerne til at kunne inddrage og koordinere med både kommuner og boligorganisationer (partnere som ikke) og foreningens leverandører. Ud fra et naturperspektiv vil projektet have begrænset effekt. Til gengæld fik vi mulighed for at komme i kontakt med en stor og bred målgruppe, som ellers ikke havde fået en oplevelse af, at de på deres egne arealer kan gøre en indsats for biodiversiteten.

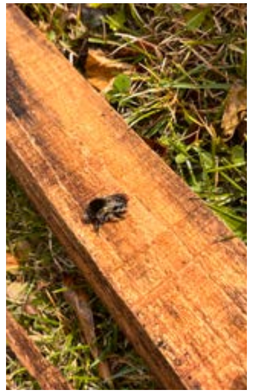

Projektet blev gennemført med deltagelse af følgende Vild Med Vilje partnere og leverandører:

- **Roskilde Kommune**
- **Høje Taastrup Kommune**
- **Birk & Barfod**
- **VegTech**
- **Naturhaven**
- **Boligselskabet Vibo**
- **Boligorganisationen KAB**

INDSATSER FOR NATUREN SKABER HOLDNINGSÆNDRINGER

"Biodiversitet", "hjemmehørende arter" og "levesteder" er begreber, der kan bruges til at beskrive mange grønne afkroge af de danske byer. Det er godt, for bynaturen kan åbne for en dybere forståelse af den vilde natur og dens dynamikker uden for byerne, hvor tiltagene for de andre arter er større og endnu mere virksomme.

Selvom "grønne" ord og arealændringer vinder indpas, mødes de nogle gange med skepsis. Vi er meget opstemte over, at en betydeligt større andel af årets respondenter ift. sidste år oplever konkrete holdningsændringer.

Ringe i vandet: Har jeres indsats for biodiversiteten ført til øget engagement og forståelse?

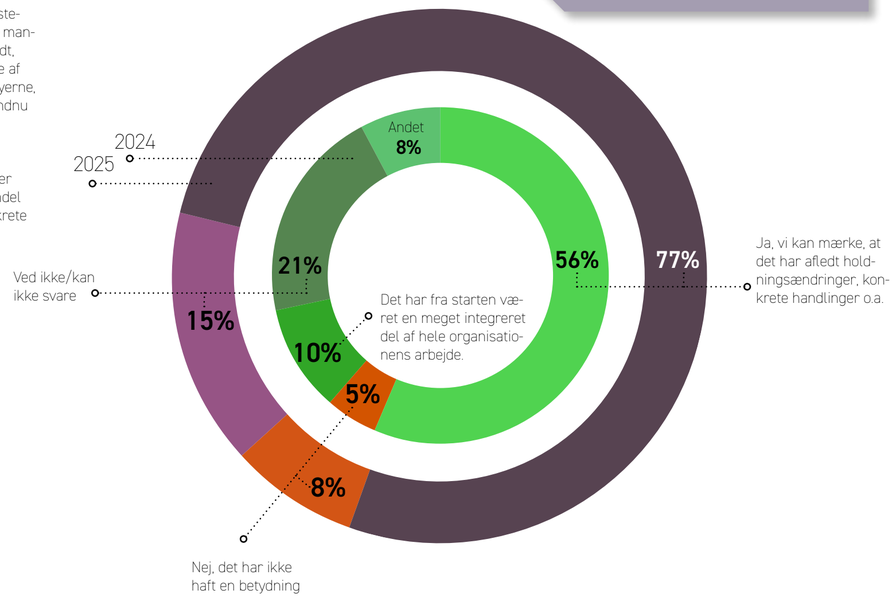

FORVENTNINGER TIL NATURINDSATS

Selvom mange partnere oplever, at deres indsats skaber holdningsændringer hos andre, så kan naturindsatserne hos partnerne også være ansporet af interessenters forventninger til partnerne.

En del oplever et ekstern pres, men mange svarer også nej, hvilket indikerer at indsatsen er drevet af eget engagement uafhængigt af omverdenen.

Tallene ligger stabilt over de tre år vi har spurgt ind til dette, og der er meget lille forskel i fordelingen af besvarelserne.

Oplever I et stigende forventningspres for at gøre en indsats for naturen?

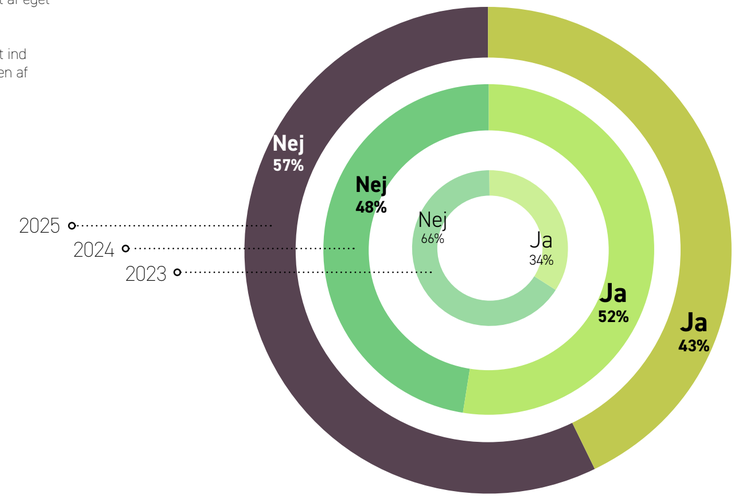

FORANDRINGEN SKER

I mødet mellem mennesker

Vild Med Vilje har i 2025 øget indsatsen for at komme ud til medlemmer og samarbejdspartnere for at afholde kurser om biodiversitet i urbane og menneskepåvirkede miljøer - og vi er vilde med det!

"Det at få lov til at komme ud og have samtaler med bl.a. driftsfolk er noget af det, der gør min arbejdsdag rigtig sjov," fortæller Christina Kaaber-Bühler, naturvejleder og direktør i Vild Med Vilje. *"For mig giver det mening at stå derude i felten med de grønne medarbejdere og omsætte teoretisk viden til konkrete tiltag og overvejelser... det er det, der er formålet, og det, der er rigtig sjovt. Vi oplever, at der kommer noget ud af det. Det er ikke referater, der ændrer verden, det er mødet mellem mennesker."*

Vild Med Vilje som vidensaktør

Jordens liv er i krise og flere arter får mindre plads til at leve. "Vild Med Vilje er en bevægelse der vil bremse denne udvikling ved at skabe plads til mere vild, rig og mangfoldig natur," står der i Vild med Viljes mission fra strategien, der blev vedtaget i 2020. "Det gør vi ved at flytte grænser for hvor vildt det kan blive både fysisk og mentalt [...]. Kort sagt: vi gør en forskel for vild og rig natur."

En af metoderne til at opnå dette er at afholde kurser rundt omkring i landet. Det er blevet til mange kurser i årenes løb - i kommuner, forsyningsselskaber, anlægsvirksomheder m.v. Og Christina oplever, at læring om biodiversitet nu i langt højere grad bliver prioriteret:

"Der er en forundring og en glæde ved, at de tager så mange dagsværk ud for at dyrke biodiversitet, diskutere og få ny viden - og jeg oplever at driftsfolk og forvaltere er totalt klar på at løfte opgaven!"

"Hvad er det, vi gør her?"

På kurserne mærkes, hvordan samtalen om grønne arealer udvikler sig. Christina fortæller: *"Det er meget karakteristisk, at der opstår samtaler om, hvordan den enkelte organisation får implementeret politikker eller principper, der er vedtaget - det giver anledning til, at kursisterne tager de her snakke; dialogen mellem de forskellige lag i organisationen. Det, at man rykker ved det, holder de her hele dage, giver anledning til dialog på tværs men også til, at folk stiller spørgsmål til, hvad er det, vi gør her?, og det er der noget energi i. Der kan godt være udfordringer, men man får adresseret nogle vigtige spørgsmål."* Christina har også observeret, at nogle af disse spørgsmål og ønsker til kursusindhold er ved at ændre karakter.

Fra anlæg til drift og en krog til fremtiden

"Der er så mange kvashegn nu, at de udfordringer, der har været med bibeholdelse af økologiske funktioner samtidigt med "det pæne"... der er vi bare nået et skridt videre," forklarer Christina. *"Fordi nu har vi bybiodiversitet, og samtidigt er der efterhånden så mange, der har styr på anlægningen, at fokus for os er drift. Vi taler selvfølgelig stadig arter, typer af tiltag osv., men samtidig kaster vi en krog ud i fremtiden - fordi fokus i tiltagende grad er drift efterfølgende. Det er et tegn på, at idéerne er forankret - det er noget, vi bygger videre på nu."*

I den forbindelse brygger Vild Med Vilje på at bygge videre på de efterhånden forankrede idéer og ser hen imod at udarbejde og indføre driftsstandarder for arealer med tiltag for biodiversitet. Det vil blive en del af arbejdet med at flytte grænsen for, hvor vildt det kan blive - både fysisk og mentalt.

Kurserne blev afholdt med hjælp fra Vild Med Vilje-leverandørerne:

- Lille Vilde Frø
- LEVESTED

VILD MED VILJES LEVERANDØRER

Vild Med Viljes leverandører er alle eksperter i at fremme biodiversiteten, men repræsenterer samtidig et bredt spænd i forskellige fagligheder. Vi er glade for at vi også her har stor diversitet, og at vi kan være netværk for forskellige fagligheder såsom træpleje, eksperter i akvatiske miljøer såvel som havearkitekter og produktioner af planteplugs.

I år har vi igen spurgt ind til, om vores leverandører oplever en stigende efterspørgsel på opgaver med fokus på biodiversitet. Det er for os bemærkelsesværdigt, at ca. en tredjedel af respondenterne i år har svaret nej, hvor der blandt dem, der svarede i 2024, slet ikke var nogen, der svarede nej.

Som diagrammet og kommentarerne på næste side viser, har vi også spurgt ind til kundernes betalingsvillighed, og om oplevelsen er, at der er en fair sammenhæng mellem kundernes forventninger og det faktiske resultat af tiltag for biodiversiteten. Blandt dette års respondenter er der en større tendens end sidste år til, at leverandøren generelt ikke oplever en fair sammenhæng mellem dette. Kommentarerne spænder mellem oplevelser af god og nysgerrig dialog, og at kunderne mest handler grundet eksternt pres. Begrænset viden hos kunderne påpeges også som en faktor.

Antal besvarelser
13

Antal Vild Med Vilje leverandører
30

Kategorier af leverandører

Kategori 1: 1 - 5 ansatte.

Kategori 2: 6 - 10 ansatte

Kategori 3: 11 - 50 ansatte

Kategori 4: 50 eller mere ansatte

Oplever I stigende efterspørgsel på opgaver med fokus på biodiversitet?

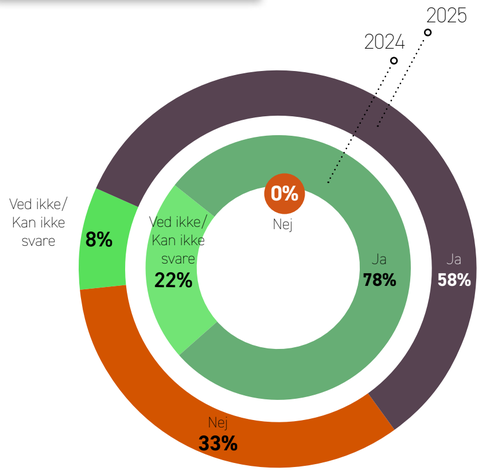

Er der generelt en fair sammenhæng mellem kundernes forventning til resultatet af en indsats for biodiversiteten, og så det faktiske resultat?

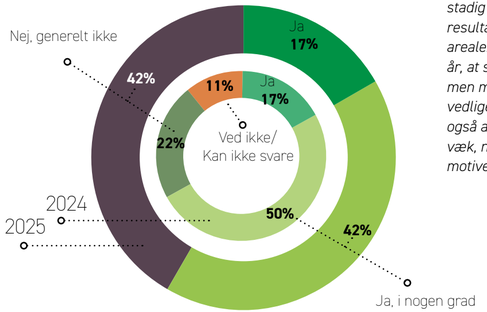

Særligt mht. boligforeninger oplever vi generelt at begrebet biodiversitet bliver brugt i flæng og der er brug for at tale sig ind på hvad det egentlig er kunden forventer. Ofte er ønsket/forventningen mere blomstrende end en naturlig eng.

Rådgivning om pleje/forberedelse er stadig en essentiel del af et succesfuldt resultat for kunder der ønsker vildere arealer. Jeg oplever, ligesom forrige år, at størstedelen af kunder har ideen, men mindre begreb om hvilken indsats/vedligehold det kræver. Jeg oplever dog også at rådgivning ikke skræmmer dem væk, nærmere gør dem nysgerrige og motiverede.

Hvis ESG - kom op at stå igen, så det ikke kun er de helt store virksomheder der er pålagt at gøre noget for den vilde natur, vil det gøre en stor forskel:)

Hvordan oplever I kundernes betalingsvillighed i forhold til rådgivning, anlæg og drift af biodiversitetstiltag?

Kunden overraskes ofte af driftsomkostningerne.

Rådgivning er åbenbart gratis i Danmark!

Mange kunder har en forventning om at der efterfølgende vil være en besparelse på driften. Her bruger vi en del energi på at forklare hvad driften kræver hvis et areal f.eks. ikke skal vokse til i græsser.

EFTERSPURGTE INDSATSER

Igen i år har vi spurgt ind til, hvad leverandørerne oplever som det største udbytte af at være medlem hos Vild Med Vilje, og hvilke tiltag, leverandørerne oplever størst efterspørgsel på.

I år svarer en større andel af respondenterne, at det at være en del af et fagligt fællesskab er det største udbytte, hvor en endnu mindre andel end sidste år svarer "Adgang til flere opgaver".

Blandt de mest populære tiltag for biodiversiteten finder vi de samme topscorere som sidste år - nemlig dødt ved, landskabsbearbejdning og plantning af vilde og hjemmehørende arter. I år har vi tilføjet "Mindre naturprojekter", og den er også valgt mange gange. "Etablering af vand i landskabet" er valgt mindre end sidste år.

Hvad er er det største udbytte ved at være Vild Med Vilje-leverandør efter din mening?

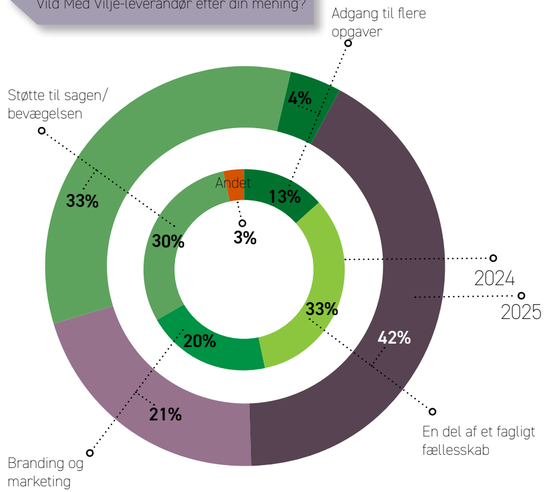

Hvilke typer indsatser oplever i størst efterspørgsel/interesse for?

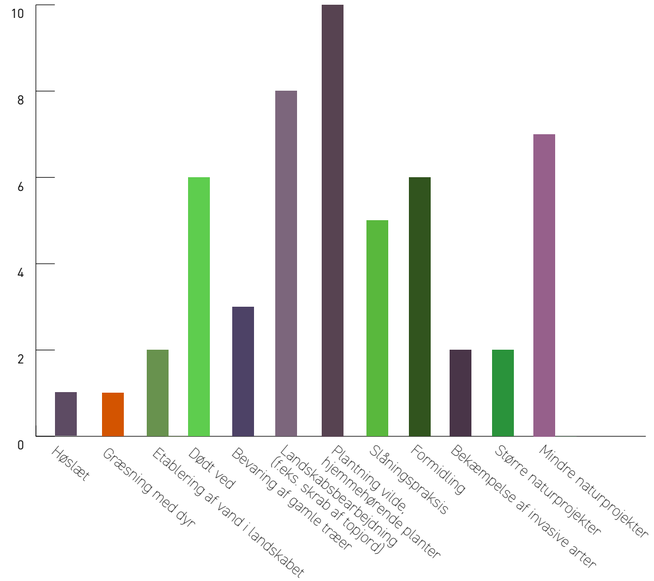

VILD MED VILJE I TAL

Vild Med Vilje rækker ud over sekretariatets aktiviteter. Overalt i landet har privatpersoner gjort deres have vild, og selvom de har mulighed for at registrere deres indsats på kortet på Vild Med Viljes hjemmeside, er der mange flere tiltag overalt i landet som etableres og drives uden at det skal dokumenteres og lægges på internettet.

Vild Med Viljes facebook-gruppe er fortsat et meget aktivt mødested for dem, der er engagerede i at gøre verden vildere. Vi oplever vækst i abonnenter på vores nyhedsbrev. Og mere end 150 besøgende havde tilmeldt sig et besøg i en af de 55 haver, som deltog i Vild Havedag.

Vi har her prøvet at samle nogle tal på den vilde bevægelse. Det fulde overblik får vi dog nok aldrig, og det er heller ikke foreningens ambition at skulle være centrum for alle de vilde initiativer, men at det skal være drevet af egen lyst, engagement og initiativ.

Vær med - bliv vild privat

Bliv medlem af Vild Med Vilje-gruppen på
facebook: www.facebook.com/groups/vildmedvilje

Sæt din vilde have på Vild Med Vilje-kortet:
vildmedvilje.dk/vi-goer-verden-vildere/

Tag del i Vild havedag:
Vildhavedag.dk

Tilmeld dig vores nyhedsbrev:
vildmedvilje.dk/#nyhedsbrev

Kommentarer i Facebook-gruppen i 2025
45.988

Medlemmer af Facebook-gruppen 'Vild Med Vilje':
67135

Reaktioner (likes, kommentarer og delinger) i Facebook-gruppen i 2025
301.568

9 Uddannelsesdage for **4** forskellige partnere

Følgere på LinkedIn
5977

Tilmeldte arrangementer til Vild Havedag 2025
55

Eksterne offentlige foredrag (eks. på biblioteker)
14

Oplæg og workshops for medlemmer/ samarbejdspartnere
27

Opslag i Vild Med Viljes Facebook-gruppe
4466

Modtagere af Vild Med Viljes nyhedsbrev
1684

RÅT OG REGNFULDT

Det blæser kraftigt fredag den 23. maj kl. 10:15, og regnen slår mod dugen på Region Nordjyllands telt til Naturmødet i Hirtshals. Ikke umiddelbart ideelle betingelser for at lokke besøgende til at komme og blive klogere på den rå natur som man finder i råstofgrave. Men med lige netop det tema som omdrejningspunktet, ja så er vejret med til at skabe den helt rigtige kulisse.

Foto: Kim Aaen

Vild Med Vilje startede i 2025 kampagnen Rå Natur for at skabe opmærksomhed om de særlige og unikke naturpotentialer som findes i råstofgrave. Med deres næringsfattige miljøer og voldsomme forstyrrelser, er råstofgrave gode for mange af de nøjsomme arter, som er tilpasset barske miljøer, hvor andre arter ikke kan få fodfæste. Det er f.eks sjældne orkideer, som bliver fortrængt af et stadigt mere homogent og næringsrigt Danmarkskort.

Men det er ikke den gængse opfattelse, at menneskelige forstyrrelser af landskabet er godt for biodiversiteten, og det spænder ben for ambitionen om at tænke naturen ind i arbejdet med og i indvindingsområder. Ud over at pege på konkrete landskabsmæssige forandringer, kalder kampagnen på en kulturændring - råstofgrave er også natur, vi skal passe på.

Lille gul gravesmaskine

I det forblæste telt formår en sandkasse med et lille vandhul og en gul gravemaskine i plastik, at lokke en gruppe skolebørn til. Opstillingen illustrerer miljøet i en råstofgrav, der er præget af stejle skrænter, afløbsløse søer og bar jord. Og da nysgerrigheden er vagt, står Sophie Boe Booker, biolog og projektmedarbejder i Vild Med Vilje og Kim Pless-Schmidt ("Akvakim") , ekspert i akvatisk biodiversitet klar til at fortælle mere, og zoome ind på et udvalg af det liv man finder i råstofgrave: På et bord står spande og akvarier med et udvalg af smådyr, som de besøgende kan undersøge nærmere.

"Noget af det interessante ved at sætte fokus på råstofområder" fortæller Sophie *"er, at råstofgrave er en blanding af menneskets brug af naturen, og hvad der biologisk skabes af levesteder bagefter."* Hun fortsætter: *"Folk syntes, det var mega fedt at kigge i stereolupperne og se på levende ting. Man kunne starte samtaler om en anderledes natur, end der er i resten af Danmark. Og så var der mange aha-oplevelser ved at se dyr i levende live."*

Viden om den rå natur

Formiddagen på Naturmødet var et element i en flerstrenget kampagneindsats. Foruden live-formidlingen arrangerede Vild Med Vilje også en debat om, hvordan vi sikrer naturen i råstofgravene, med deltagelse af repræsentanter fra indvinderen NCC og Region Nordjylland. Og online kan man nu finde viden og vejledning på raa-natur.dk, blandt andet portrætter af sjældne arter, og gode eksempler på råstofgrave, hvor naturen har fået lov til at udfolde sig. Naboer til råstofgrave, indvindere og andre aktører kan læse om, hvordan man kan arbejde for at sikre naturen i råstofgrave.

Et andet ben i kampagnen er at søge dialog med råstofbranchens interessenter. Det er Vild Med Viljes ønske at skabe forandringer og bedre rammer for, at råstofområder, både under og efter indvinding, kan blive til vildere natur. I efteråret 2025 deltog Philip Hahn-Petersen (formand) og Magnus Bundgaard Nielsen (kampagneleder) i Råstofårsmødet i Aalborg, hvor råstofbranchen årligt samles. Vild Med Vilje bidrog med et oplæg om endnu et aspekt ved kampagnen, nemlig at naturbeskyttelseslovgivning ofte spænder ben for arbejdet for biodiversitet i råstofgrave. Da forstyrrelserne er vigtige i sig selv, er det et problem, at når sjældne arter indfinder sig, så kræver fredningsreglerne paradoksalt nok, at indvindingen stoppes.

Rå håb

Biodiversitet og indvinding af råstoffer er ikke hinandens modsætninger, men er i et indfiltret parløb. Vi arbejder for flere sådanne parløb, og for at flere mennesker skal opleve og få øjnene op for den værdifulde natur i råstofgrave. Lovgivningen skal danne en understøttende ramme i stedet for at være en stopklods, og det vil Vild Med Vilje skubbe på. Og så er det godt, at vi ikke er alene om de rå håb.

Da Sophie og Kim runder af i Hirtshals, titter solen kortvarigt frem fra skyerne. De to formidlere kunne veltilfreds puste ud i deres kolde hænder efter en - trods vejret - velbesøgt formiddag på Naturmødet.

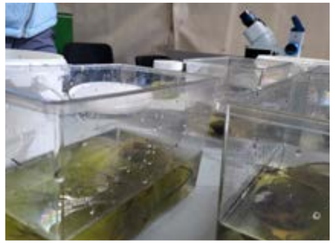

På arrangementerne på Naturmødet deltog følgende samarbejdspartnere:

- **Kim Pless-Schmidt**
- **Region Nordjylland**
- **NCC**

Jonatan Bengta
Ildfugl
Slagsagergaard
Valby Lokaludvalg (Miljøgruppe)
Midt og vestjyllands POLITI
Plejehjemmet Bomi-Parken
Grundejerforeningen Klosterparken
Bjedstrup Skole og Børnehus
Børnehuset Skoven
A/B Jojo
Fonden Spøttrup Studegård
VILD MED VILJE